

סמכות הרשויות

כאשר רשויות השלטון מקיימות הליך כלשהו, עליהן לפעול לפי כללים מסויימים שחריגה מהם משמעותה ביטול ההליך. בין השאר יש לתת למי שעלול להיפגע את זכות הטיעון; לפעול ללא משוא פנים; לסיים את ההליך תוך זמן סביר; ולהודיע על קיומו ותוצאותיו לאדם או לציבור הרלוונטי, כדי שיוכלו לתכנן את צעדיהם.

לעניין סמכות ההחלטה, קיימות בחוק מגבלות על האפשרות להעביר סמכויות בין נבחרים ועודי ציבור בעלי דרגות שונות; וגם בהיעדר קביעה מפורשת, קיימות מגבלות נוספות שנגזרות מהחוק, בייחוד כשמדובר בהעברת סמכויות של גופים נבחרים.

המשיבה, פרקליטת המדינה, הכינה חוות דעת בפרשה הידועה כ"פרשת בר-און", אשר המערער היה אחד מן החשודים בה. חוות דעת זו פורסמה באישור בית בג"ץ; נכתב בה כי " ...היו תלויים נגד אריה דרעי ודוד אפל כתבי אישום, ונשקלה הגשת כתב אישום גם חוטר ישי... לשלושתם היה עניין במינויו של בר-און לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה... נראה שמי שהעלה את מועמדות בר-און לראשונה בפני ראש הממשלה היה ח"כ דרעי, אבל שמו עלה לראשונה כמועמד אפשרי מפייהם של אפל וחוטר ישי... ". בעקבות פרסום זה הגיש המערער תביעה כנגד פרקליטת-המדינה בגין הוצאת לשון הרע. התביעה נמחקה על הסף, מכיוון שלדעת בית המשפט מילאה זו תפקיד מעין-שיפוטי, ועל-כן פרסומה הוא "פרסום מותר" כמובנו בחוק לשון הרע. על פסק-דין זה הוגש הערעור.

לרשויות התביעה תפקיד מרכזי וייחודי בשמירה על שלטון החוק במובנו הרחב. בהפעילן את סמכותן, נתון להן שיקול-דעת בבחינת מכלול הסוגיות המשפטיות העולות מן המקרה הבא לפנייהן, כמו גם באמידת משקלן של הראיות. בהחלטתן בדבר העמדה לדין מביאות רשויות התביעה במניין שיקוליהן הן את טובת הציבור, שעל בטחונו הן מופקדות, והן את טובת הפרט שטרם הורשע, תוך שהן שמות להן למטרה למנוע פגיעה בלתי-מידתית בזכויותיו. החלטות אלה מתקבלות על בסיס איזון בין השיקולים השונים העומדים על כף המאזניים.

מטרתה של החסינות המוקנית לבעלי סמכות מעין-שיפוטית היא להבטיח, כי יוכלו לבצע את תפקידם ללא מורא, ומבלי להעמידם אל מול הצורך להתגונן באופן אישי מפני תביעות בלשון הרע. ההנחה העומדת בבסיסו של ההסדר היא, כי כתיבתה של חוות-דעת מקצועית בצלה של תביעה פוטנציאלית בלשון הרע עלולה לפגוע באופייה האובייקטיבי ונטול-הפניות של חוות-הדעת, ולשבש את מהלכו התקין של ההליך.

עם זאת, משרה מעין-שיפוטית איננה מקנה לבעליה הכשר מוסרי או משפטי לפרסם דברים, שיש בהם משום לשון הרע. החסינות המוקנית לנושא משרה מעין-שיפוטית עומדת לו כאשר מתבטא הוא במסגרת מילוי תפקידו. מן הדין לפרש מסגרת זאת באופן רחב, ככוללת כל התבטאות של נושא המשרה, אשר אלמלא לשון הרע שבה, הייתה עולה בקנה אחד עם סמכויותיו החוקיות; החסינות מוקנית לבעל התפקיד ביחס לכל התבטאות בעלת זיקה ממשית לתפקידו. לעניין זה אין נפקות לשאלה מהו המניע של נושא המשרה בהוצאת לשון הרע.

לעומת זאת, כאשר מפרסם בעל התפקיד התבטאות, שאף אלמלא לשון הרע הנתען לגביה, לא ניתן לפרשה באורח סביר כפעולת לוואי הכרוכה במילוי תפקידו, הרי שהחסינות איננה חלה ביחס אליה. לפיכך, בנסיבות שבהן לא מתקיימת זיקה ממשית בין תוכנו של הפרסום לבין אופיו של התפקיד ומטרותיו, אין הצדקה לשלילת זכות התביעה של הנפגע.

במקרה שלפנינו, פרקליטת-המדינה נדרשה להכריע בשאלה אם להעמיד לדין שורה של חשודים בפרשה פלילית. היא ראתה לפרסם החלטה מנומקת, המסבירה את טיב הראיות שעמדו לפנייה נגד החשודים בפרשה ואת הטעמים להחלטותיה בדבר העמדה לדין. פרסום חוות-דעת מעין זו מצוי בזיקה מובהקת לתפקידה של פרקליטת-המדינה, ומשכך, חוסה הוא תחת הוראת החסינות הקבועה בחוק. הערעור נדחה.

פיגועים רבים נמנעו בשל פעולותיהן של רשויות המדינה. הרשות העיקרית הנושאת במשימה זו היא שירות הביטחון הכללי (שב"כ). להגשמת משימותיו הוא עורך, בין השאר, חקירות נגד חשודים בפעילות חבלנית עויינת. מטרתה של החקירה הינה לאסוף מידע על מתבלים ודרכי התארגנותם במטרה לסכל ולמנוע ביצוע מעשי חבלה בעודם באיבם. במסגרת החקירה נעשה שימוש גם באמצעים פיזיים, שהחלטה על נקיטתם מקרה מסויים נעשית על פי נוהל, המחייב אישור דרגים שונים של השב"כ.

חירותו של הפרט, לא להיות אובייקט לחקירה, היא חירות יסוד במשטרנו החוקתי. אין לפגוע בחירות זו אלא בהוראת חוק המקיימת את הדרישות החוקתיות. סמכות מנהל כללית של הממשלה, אין בכוחה לקיים דרישה זו.

הצורך במניעת קשר בין הנחקר לנחקרים אחרים, ואולי גם בינו לבין חוקריו, מחייבים נקיטת אמצעים מיוחדים. על כן כוללת סמכות החקירה - לפי נסיבות כל מקרה ומקרה לגופו - מניעת קשר עין עם אדם או מקום זה או אחר. כיסוי ראשו של נחקר - בייחוד כיסוי כל ראשו, להבדיל מכיסוי עיניו - במשך זמן ממושך בשק אטום וללא קשר הכרחי למטרה של שמירה על הנחקר או החוקרים, או מניעת קשר בין נחקרים, אינו חלק מחקירה הוגנת.

עצם העובדה כי נמנעת מנחקר היכולת לישון כלולה בסמכותו של החוקר. שונה הדבר מקום בו מניעת השינה הופכת מתוצאת לוואי של צרכים חקירתיים אינהרנטיים, למטרה בפני עצמה. אם נמנעת שינה מן הנחקר במכוון, לאורך זמן, וזאת אך בשל מטרה להתישו ולשבור את רוחו - אין הדבר מצוי בגדריה של חקירה הוגנת וסבירה. יוצא כי הסייגים החלים על חקירת משטרה חלים גם על חקירת שב"כ. אין הוראת חוק המקנה לחוקר שב"כ סמכות חקירה מיוחדת, שונה וחמורה מזו המוקנית לחוקר משטרה.

אין סמכות לממשלה או לראשי שירות הבטחון הכללי לקבוע הנחיות, כללים והיתרים באשר לשימוש באמצעים פיזיים במהלך חקירה של חשודים בפעילות חבלנית עוינת, הפוגעים בחירותם של אלה, מעבר להנחיות ולכללים המתבקשים מעצם מושג החקירה. בדומה, לחוקר שב"כ אינדיבידואלי אין סמכות לנקוט אמצעים פיזיים אלה הפוגעים בחירותו של הנחקר במהלך החקירה, אלא רק אמצעים המתבקשים בדרך כלל ממהות החקירה, הנדרשת להיות חקירה הוגנת וסבירה. אם חוקר עומד לנקוט אמצעים אלה, או נוקט בהם הלכה למעשה, הוא חורג מסמכותו. אחריותו לכך תיבחן על פי הדין הכללי.

יתכן שהקשיים הבטחוניים הם רבים מדי, ונדרשת הסמכה לנקיטה באמצעים פיזיים במהלך החקירה. אם אמנם כך יוחלט כי אז ההכרעה בשאלה אם ראוי לה לישראל לאפשר אמצעים פיזיים בחקירותיה, ובשאלת היקפם של אותם אמצעים החורגים מכללי החקירה "הרגילה" היא שאלה שההכרעה בה צריכה להיעשות על ידי הרשות המחוקקת, המייצגת את העם. העתירה מתקבלת.

החל מספטמבר 2000 הגיע הסכסוך הישראלי-פלסטיני לשיאים חדשים של אלימות, שהיו הרקע להחלטה על הקמת גדר ההפרדה.

אחד מעקרונות היסוד המאזנים בין המטרה הראויה לבין האמצעים להגשמתה הוא העיקרון של מידתיות (proportionality). על פיו, ניתן להגביל את חירותו של הפרט כדי להגשים מטרות ראויות ובלבד שההגבלה הינה מידתית. מידתיות היא גם עקרון כללי של המשפט המינהלי הישראלי, תחילה כעקרון הלכתי, ואחר כך כעקרון חוקתי המהווה חלק מחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו.

מבחן המשנה הראשון קובע כי נדרש קשר של התאמה בין המטרה לבין האמצעי. מבחן המשנה השני קובע כי האמצעי צריך לפגוע בפרט במידה הקטנה ביותר. מבחן המשנה השלישי קובע, כי הנזק שנגרם לפרט מהאמצעי שנקט צריך להיות ביחס ראוי לתועלת שאמצעי זה יביא. זה מבחן האמצעי המידתי (או המידתיות "במובן הצר"). רק אם שלושת מבחני משנה אלה מתקיימים, ניתן לומר כי האמצעי שנקט על ידי הרשות הוא מידתי.

נשאלות שלוש השאלות הבאות: ראשית, האם יש קשר ראציונלי בין מיקום מיתווה הגדר לבין השגת המטרה המונחת ביסוד הקמת גדר ההפרדה; שנית, האם מבין תוואים שונים של גדר ההפרדה שיש בהם כדי להגשים את מטרתה, נבחר האמצעי שפגיעתו פחותה; שלישית, האם גדר ההפרדה בתוואי שנקבע על ידי המפקד הצבאי פוגעת בתושבים המקומיים כה קשה עד כי אין יחס ראוי בין פגיעה זו לבין התועלת הביטחונית הצומחת ממנה.

השאלה הראשונה עוסקת בטיבו הצבאי של המיתווה. היא מעוררת בעיות שבמומחיות צבאית, ולכן כל שעלינו לקבוע הוא, אם מפקד צבאי סביר יכול היה לקבוע מיתווה כפי שקבעו המפקד הצבאי. בבחינתנו את השיקולים הצבאיים הנוגדים בענייננו, אנו נותנים משקל מיוחד לכך שמפקד האזור הוא האחראי לביטחון. במצב דברים זה עלינו להניח את חוות דעתו של המפקד הצבאי ביסוד פסק דיננו, והחלטנו שהתשובה חיובית.

השאלה השניה היא מידת הפגיעה של המיתווה שנקבע על ידי המפקד הצבאי בתושבים המקומיים. במסגרתה של שאלה זו נעשית השוואה בין מידת הפגיעה בביטחון מזה לבין מידת הפגיעה בתושבים המקומיים מזה. זוהי בה המומחיות הינה של בית המשפט. השאלה הינה, האם פגיעתה של גדר ההפרדה בתושבים המקומיים היא מידתית או שמא ניתן לקיים את עיקרי השיקולים הביטחוניים תוך קביעת תוואי גדר, שפגיעתו בתושבים המקומיים תהא פחותה ותהא על כן מידתית?

הקטע השנוי במחלוקת מקיף את הרכס ההררי הגבוה של ג'בל מוקטס. רכס זה חולש על סביבתו ועל האזור כולו. המשיב מסביר כי מטרתו של התוואי היא לכלול את שטח ההר בשליטה ישראלית, ובכך יובטח יתרון לכוחות הצבא שיחלשו על אזור הגדר. אך העותרים הציגו לנו תמונה קשה של פגיעת התוואי בכפרים המצויים לאורך; בכל הנוגע לכפר בית אענאן, שש מאות דונם מאדמות הכפר יפגעו לאור מעבר המכשול בהם. שבעת אלפים וחמש מאות דונם של אדמות ימצאו מעבר לו. פרנסתן של מאות משפחות עתידה להיפגע. פגיעה זו חמורה במיוחד בהתחשב בשיעורי האבטלה הגבוהים במקום. בכל הנוגע לכפר בית ליקיא, אלפיים ומאה דונם עתידים

להיפגע מהצבת המכשול עליהם. חמשת אלפים דונם ימצאו מעבר לו. רוב השטח הוא אדמות מעובדות; גם לשיטתם של המשיבים הפגיעה בכפרים הינה קשה.

קשר רציונלי מתקיים במיתווה של גדר ההפרדה. כשהעמדנו את תוואי גדר ההפרדה במבחן הסבירות הצבאית, ממילא קבענו גם כי הוא מגשים את התכלית הביטחונית המונחת ביסוד הקמתה של גדר ההפרדה. לעניין מבחן המשנה השני, קיים תוואי הפוגע בתושבים המקומיים במידה קטנה יותר. אולם משקבענו כי בגישת המפקד הצבאי לא נתערב, ממילא אין לפנינו תוואי חילופי שמקיים באופן דומה את דרישות הביטחון.

לעניין מבחן המשנה השלישי, לא מתקיים יחס מידתי בין מידת הפגיעה בתושבים המקומיים לבין התועלת הביטחונית הצומחת מהקמת גדר ההפרדה בתוואי שנקבע. התוואי שקבע המפקד הצבאי לגדר הביטחון פוגע בתושבים המקומיים באופן קשה וחרף, תוך הפרת זכויותיהם על פי המשפט הבינלאומי ההומניטרי.

למעלה משלושה-עשר אלף חקלאים מתנתקים מאלפי דונמים של אדמותיהם ומעשרות אלפי עצים שעליהם פרנסתם, המצויים מהצד האחר של גדר ההפרדה. לא נעשה כל נסיון לחפש ולהעמיד לרשותם קרקע חלופית. מצב דברים זה פוגע קשות בחקלאים, אשר כל מעבר לאדמותיהם כפוף למגבלות שהן טבעיות למשטר של רישוי. משטר זה יוצר תורים ארוכים למעברי החקלאים עצמם; הוא מקשה על מעבר רכב (הדורש רישוי משלו ובדיקה), ומרחיק את החקלאי מאדמותיו. חיוו של החקלאי משתנים ללא הכר כתוצאה מכך. אכן, תוואי גדר ההפרדה פוגע קשות בזכות הקנין שלהם ובחופש התנועה שלהם. פרנסתם נפגעת קשות. מציאות החיים הקשה ממנה הם סובלים עד כה תלך ותחרף.

פגיעות אלה אינן מידתיות. ניתן להפחיתן באופן משמעותי על ידי תוואי חלופי. הוא מבוסס על שליטה צבאית בגיבל מוקטם, ללא "משיכת" גדר ההפרדה אל הר זה. אין לשכוח כי גם לאחר הקמת גדר ההפרדה ימשיך המפקד הצבאי לשלוט על האזורים המזרחיים לה. היתרון הבטחוני המתקבל מהתוואי שנקבע על ידי המפקד הצבאי בהשוואה לתוואי המוצע, אינו עומד בכל יחס סביר לפגיעה בתושבים המקומיים שתוואי זה גורם. זו השאלה האמיתית.

הפער בין מרכיבי הביטחון הנדרשים על פי גישתו של המפקד הצבאי לבין מרכיבי הביטחון של התוואי החלופי קטן ביותר ביחס לפער הרב שבין גדר המפרידה בין התושבים המקומיים לבין אדמותיהם לבין גדר שאינה יוצרת הפרדה זו או שההפרדה הנוצרת היא קטנה וניתן לחיות עימה. העתירה מתקבלת לעניין קטע זה של הגדר.

הערת העורך: יתכן שניתן היה לחלוק אף יותר על דעתו של אותו מפקד צבאי, באם בית המשפט היה ממנה מומחים מטעמו. בית-המשפט כבר קבע, כי חוות דעתם של מומחים עלולה להיות מוטה, לעתים קרובות, לפי השאלה מי משלם את שכרם.

שאלת ניתוקה של נחלת-יצחק שנויה זה כמה שנים במחלוקת בין תושבי השכונה. בשנת 1956 הריצו חברי ועד השכונה מכתב אל שר-הפנים בצירוף עצומה חתומה על-ידי 491 איש, ובה חודשה הדרישה להינתק מעל עיריית תל-אביב ולהסתופף בצלה של המועצה המקומית גבעתיים. בעקבות עצומה זו החליט השר למנות ועדה לבדיקת הנושא בהתאם לפקודת העיריות.

העדים שעדותם נגבתה על-ידי הוועדה הם מחייבים הניתוק - חברי הוועד הנ"ל, ושולליו הם העומדים בראש עיריית תל-אביב. לרוב דעות, של ארבעה חברים, זכתה ההצעה "לנתק שכונת נחלת-יצחק מתל-אביב לאלתר", ובנוסח זה נתקבלה המלצת הוועדה שחתמו עליה, כגוף אחד, כל החברים הקיימים של הוועדה. חברי הוועד, מחייבי הניתוק, הצליחו ליצור את הרושם כי הם נציגיה הבלעדיים של השכונה; אם רושם זה בהטעה יסודו, הרי שטענותיהם של שוללי הניתוק צריכה להיות על הוועד ולא על הוועדה.

ביום 2.10.57 הודיע משרד הפנים לעיתונות על החלטת השר לספח את השכונה לגבעתיים. עתה החלו להתארגן מתנגדי הניתוק, פעיליהם התחילו לאסוף חתימות, וביום 18.11.57 נשלחה למשרד-הפנים עצומה חתומה על-ידי 182 איש, בה הובעה התנגדות לניתוק השכונה, וכעבור חודש הוגשה עצומה נוספת חתומה על-ידי 180 איש. יוצא כי בפרק הזמן שבין יוני 1956 ודצמבר 1957, חלה "עריקה" ניכרת ממחנה חסידי הניתוק למחנה מתנגדיו, וכי מספר מתנגדי הניתוק עמד עכשיו על שיעור של כמעט שני שלישים מכלל תושבי השכונה. כחודש ימים אחרי שהחלו הפניות המרובות אליו מטעם מתנגדי הניתוק, הוציא השר את מחשבתו מן הכוח אל הפועל, ונתן גושפנקא רשמית סופית להחלטתו של הכרזת הניתוק.

החובה לתת לנפגע העתיד הזדמנות להתגונן בפני הפגיעה, היא חובה המוטלת על כל רשות ממלכתית (או אחרת): שיפוטית, מעין-שיפוטית, או מינהלית בלבד. בדרך כלל, די לגוף האדמיניסטרטיבי שלפני מתן ההחלטה, ייתן לכל אחד מן הצדדים "מתדיינים" לפניו הזדמנות הוגנת להמצאת ראיות או טענות לחיזוק עמדתו.

עם ניתוק השכונה מתל-אביב וסיפוחה לגבעתיים חל שינוי חשוב מאוד, אם לטובה ואם לרעה, במעמדם של תושבי השכונה: הם חדלו לחסות בצלה של עיריית תל-אביב והוכנסו תחת כנפי מועצה אחרת. חשובה ומכרעת היא הבחינה הסובייקטיבית של התושבים גופם: הרכיבו או עמדו להרכיב אלוף חדש לראשם, והם - מתנגדי הניתוק - לא רצו בו. מכיוון שלא רצו, הרי הם נפגעו באמת, נפגעו במעמד שלהם.

השאלה היא, איפוא, אם אמנם נהג השר כדרך שחייבים לנהוג אלה העומדים לפגוע במעמדו של האזרח? כנראה שלא. לאחר שהוא ידע יפה על קיום המתנגדים, לא זו בלבד שלא הזמין אותם להשמיע את דברם, אלא אף בפירוש התנגד לשמיעתם, לאחר שהללו ממש התדפקו על דלתות משרדו. אין לומר כי לשר היתה פניה אישית בנדון זה, או שהתייחס במשוא-פנים למחייבי הניתוק, אך גם פניה לשמה, היא אפילו מסוכנת יותר מתוך שהיא שכיחה יותר. כל מי שמורשה להחליט החלטות "פוגעות", חייב להיזהר שיהא לבו ער ופתוח עד לביצועו הסופי של האקט. העתירה מתקבלת.

המשיבה החליטה לקיים דיון חוזר, רביעי במספר, בתלונות כנגד העותרת, שהיא פסיכולוגית קלינית. המתלוננת היתה בטיפול של העותרת במשך מספר חודשים. בשלב כלשהו נוצרו בין השתיים יחסי רעות מחוץ למסגרת הטיפוליים, וגם התקשרות עסקית שהביאה למחלוקת ונמסרה להכרעתו של בורר. לטענת המתלוננת, ניצלה אותה העותרת ומעלה באמונה. המשיבה החליטה להעביר את עניינה של העותרת לוועדת משמעת, אולם לאחר מכן הוחלט לקיים דיון חוזר בוועדת התלונות, מכיוון שהוועדה לא שמעה את העותרת. בדיון החוזר התקבלה החלטה זהה; לאחר התערבות בג"ץ, בוטל גם הדיון החוזר בשל העובדה שהעותרת נשמעה על ידי אחת משלוש חברות הוועדה בלבד, למרות שהחלטה התקבלה על ידי כולן. הדיון השלישי נפסל אף הוא על ידי המשיבה, עקב העובדה שלא פורסמה ברשומות החלפתו של אחד החברים בוועדה, המשפטן צבי לוי, ואז החליטה המשיבה על קיום הדיון הרביעי.

בסיווג המשפטי של ועדת התלונות מתגלים סממנים של גוף מעין-שיפוטי ושל גוף מינהלי. אופי ההליך מחייב שמיעתם של הנקבל והמתלונן; מטרתו איננה להביא את המתלונן על סיפוקו או להיטיב נזקיו, אלא להגן על הציבור מפני התנהגותו של מי שסטה מכללי ההתנהגות והאתיקה המקצועיים. מטרת הפרסום ברשומות היא להודיע לציבור את זהותם של חברי הוועדות. במקרה זה, פעולתה של הוועדה היתה מלווה בפגם פרוצדוראלי לכל ארכה, אולם משסווג הפגם כפגם טכני גרידא, אין הוא גורר בהכרח בטלות המעשה המינהלי.

ככלל, החלטה מסוג זה צריכה להיות סופית. האזרח זכאי לדעת היכן הוא עומד ביחסיו עם השלטון. אך יש ליתן תשומת לב מיוחדת לרשויות המופקדות, בין היתר, על חקירה בדבר עבירות, משמעתיות או אחרות. במקרים מעין אלו מתחזק האינטרס הציבורי, שעניינו הגנת הציבור מפני פעילות עבריינית או מפני בעל מקצוע הסוטה מהנורמות הנדרשות. בענייננו, טוענת המתלוננת כי היא מבקשת להביא נתונים נוספים בפני ועדת התלונות, שהתגלו לה עקב העיסוק התקשורתי בפרשה. אין ספק כי אם התשתית העובדתית המונחת בבסיס טענה זו נכונה, אזי החלטתה של ועדת התלונות אכן נגועה בפגם המביא לבטלותה.

בחינת עמדתו של משרד הבריאות מראה כי שני שיקולים מצויים בבסיס ההחלטה: היעדר פירסום מינויו של עו"ד לוי, וחשדותיה של המתלוננת בדבר מעורבות חיצונית לטובתה של העותרת. בנסיבות שלפנינו, גובר האינטרס הציבורי על האינטרס האישי, וועדת התלונות צדקה בהחלטתה לפתוח את העניין מחדש.

ההליכים בעניינה של העותרת אכן נמשכים מזה למעלה מארבע שנים, כאשר משרד הבריאות נושא במרבית האחריות להימשכות זו, והטיפול בפרשה כולה מצביע על אוזלת יד מצידו. אולם האינטרס של הציבור הוא שטענה בדבר פסול בהתנהגות איש מקצוע תבורר. ציבור הנזקקים לשירותיהם של בעלי מקצועות שונים אינו צריך להיפגע ממחדליהן של הרשויות העוסקות בפיקוח על בעלי המקצוע. העתירה נדחית.

הערת העורך : יתכן שפסק הדין היה מוצדק בתקופה שבה ניתן, אבל כיום לא קשה לשער איזו זעקה היתה קמה אם כתב אישום היה מוגש בפעם הרביעית, לאחר שבוטל שלוש פעמים מסיבות טכניות; ב-10 השנים שחלפו מאז גדלה מאוד, בהשפעת חוקי היסוד החדשים, התערבות בתי המשפט לטובת נאשמים בהליכים פליליים ומשמעתיים כאחד.